

دوشنبه 19 اسفند 1392 - 8 جمادی الاول 1434 - 10 مارس 2014

رحلت «سیدجمال الدین اسدآبادی» اندیشمند و مبارز مسلمان (1275 ش)...

*** 19 اسفند در گذر تاریخ***** رحلت «سیدجمال الدین اسدآبادی» اندیشمند و مبارز مسلمان (1275 ش)**

اشاره:

روحانی مجاهد، سیدجمال‌الدین اسدآبادی در سال 1217 ش (1254 ق) در اسدآباد همدان در خانواده‌ای روحانی چشم به جهان گشود. پس از فراگیری مقدمات در زادگاه خود، برای ادامه تحصیل به قزوین، تهران و نجف اشرف رفته و از محضر شیخ انصاری و ملاحسینقلی همدانی استفاده برد. در سال 1232 ش به دستور شیخ انصاری عازم هند شد تا مردم آن دیار به ویژه مسلمانان را علیه استعمار انگلستان بسیج کند. او در این راه متحمل رنج فراوان گردید و در راستای این هدف به کشورهای عثمانی، مصر، فرانسه، افغانستان، انگلستان، عراق و ایران سفر نمود. از آنجا که سید، خود بنیانگذار اتحاد ملل اسلامی و وحدت شیعه و سنی بود، تعمداً ملیت خود را مخفی نگه می‌داشت. وی با مسافرت‌های متعدد خود و با ایراد خطابه‌های پرشور، از مسلمانان می‌خواست با اتحاد و همبستگی، در برابر مفسد و حاکمیت دست نشانده و استعماری اروپاییان ایستادگی کنند. در نتیجه، وی توسط دولت‌های سرسپرده به هند، پاریس و لندن تبعید شد. همچنین سید در ایران به خواسته ناصرالدین شاه قاجار به دربار رفت ولی وقتی ناصرالدین شاه، سیدجمال را برای حکومت خود خطرناک دید، او را به مرز عثمانی تبعید کرد. سید در آنجا بود که نامه بسیار مهم و آتشین خود را خطاب به مرجع تقلید وقت، میرزا محمد حسن شیرازی نوشت و ضمن افشای فساد دربار ناصرالدین شاه، مقدمات نهضت تحریم تنباکو را فراهم آورد. در اواخر عمر به خواسته سلطان عبدالحمید عثمانی به استانبول رفت و پس از مدتی مورد سوءظن سلطان قرار گرفت. پس از قتل ناصرالدین شاه توسط میرزا رضا کرمانی که از مریدان سیدجمال‌الدین بود، فشار بر روی سید افزایش یافت و به زندان افتاد. سرانجام سیدجمال‌الدین به دستور سلطان عثمانی مسموم گشت و 19 اسفند 1275 ش برابر با 5 شوال 1314 در 58 سالگی بدرود حیات گفت. جنازه سید را در حالی که به جز چند نفر، کسی جرأت شرکت در تشییع را نداشت در قبرستانی در استانبول به خاک سپردند. در سال 1324 ش سفیر وقت دولت افغانستان در ترکیه، دولت لایبیک ترکیه را متقاعد کرد که قبر سید را نبش کند و سپس بقایای جسد او را در تابوتی قرار داده و به کابل بردند. تشخیص دردهای اصلی و خمیر مایه‌های عقب ماندگی جوامع اسلامی و تاکید بر ضرورت درد زدایی و جهل ستیزی از طریق درمان صحیح و ارایه برنامه‌های اصلاحی و انقلابی، عمده‌ترین بخش‌های تفکر سیاسی و نهضت سریع الانتشار سید را تشکیل می‌داد. سید بر اساس یک تحلیل کلی از اوضاع جهان اسلام و به منظور ریشه کن نمودن دردهای اصلی جامعه اسلامی، معتقد بود باید با شجاعت و شهامت به پا خواست و حرکت یکپارچه و آگاهانه‌ای را آغاز نمود. در هر حال، او با نهضت عظیم خود، بیداری مشرق زمین را پایه‌گذاری کرد. نهضت استقلال هند و انقلاب مشروطه ایران را می‌توان از آثار جنبش و اندیشه او دانست.

*** رحلت فقیه جلیل «سید محمد مهدی خوانساری» (1284 ش)**

اشاره: میرزا محمد مهدی خوانساری در حدود سال 1214 ش (1251 ق) در خاندان علم و فضیلت و دانش، در اصفهان به دنیا آمد. پدر وی، میرزا محمدباقر خوانساری، صاحب کتاب گرانسنگ «روضات الجئات» و از فضلا و علمای شیعه زمان و فقیه اصولی، محدثی توانا، عالمی فاضل، مجتهدی کامل و مفسری زاهد بود. میرزا محمد مهدی، تحصیلات خود را نزد پدر دانشمند و عمویش، سید محمد هاشم چهار سوقی و دیگر بزرگان حوزه علمیه اصفهان پشت سر نهاد و از استادان خود به دریافت اجازه اجتهاد نائل آمد. وی از آن پس به تدریس و تالیف روی آورد و آثاری نگاشت که فرائض الیومیه، حاشیه بر قوانین و تعلیقه بر لمعه از آن جمله‌اند. میرزا مهدی خوانساری سرانجام در نوزدهم اسفند 1284 ش برابر با سیزدهم ذی‌حجه 1324 ق در هفتاد سالگی درگذشت و در جوار پدر، در اصفهان مدفون شد.

*** در دانشگاه تهران بمب منفجر شد و خسارات زیادی وارد کرد (1350 ش)**

*** عده زیادی از جوانان ایرانی مقیم لندن در برابر سفارت ایران در لندن دست به تظاهرات زدند. (1352 ش)**
اشاره: این گروه پلاکارتهایی با خود داشتند که حاکی از این بود که نیروهای نظامی ایران باید از خلیج فارس دور بماند و تهاجم

ایران به خلیج فارس باید متوقف شود. در این روز همچنین عده ای به سفارت ایران در هلند رفته دست به تظاهرات زدند.

* درگذشت آیت‌الله سید مجتبی موسوی لاری، نماینده ولی فقیه در لار (1391ش)

اشاره:

وی یکی از مفاخر حوزوی و دینی کشور بود و با درگذشت آن عالم ربانی، حوزه‌های علمیه و مراکز دینی کشور عزادار شد. طبق گزارشات رسیده هم‌اکنون مردم لار در برابر بیت آن مرحوم تجمع کرده و در حال عزاداری هستند. آیت‌الله موسوی لاری فرزند آیت‌الله سیدعلی اصغر آیت‌اللهی و نوه آیت‌الله‌العظمی نجفی لاری بوده و کتب بسیاری به زبان‌های مختلف منتشر کرده است. مرحوم آیت‌الله سید مجتبی موسوی لاری در سال ۱۳۱۴ شمسی در شهر لار متولد شد؛ تحصیلات ابتدایی و مقدمات علوم اسلامی را در لار فرا گرفت و در سال ۳۲ برای ادامه تحصیلات علوم اسلامی راهی قم گشت و در آنجا نزد اساتید و علمای حوزه علمیه قم تحصیلات خود را دنبال کرد و از محضر بزرگان حوزه استفاده کرد. از سال ۱۳۴۱ همکاری خود را با نوشتن یک سلسله مقالات اخلاقی اسلامی با مجله دینی و علمی درس‌هایی از مکتب اسلام آغاز کرد که مجموعه مقالات یادشده به صورت کتابی تحت عنوان مشکلات اخلاقی و روانی چاپ و منتشر شد و تا به حال متن فارسی آن برای چهاردهمین بار تجدید چاپ گردیده است و نیز تاکنون به ۱۰ زبان ترجمه شده است. در سال ۱۳۴۳ دفتر خیریه‌ای در شهر لار تأسیس کرد و برای تبلیغات اسلامی و آشنا ساختن نوجوانان روستایی به مبانی اسلام و کمک به قشر مستمند خدماتی از سوی دفتر آغاز شد و تا سال ۱۳۴۷ کار خود را دنبال کرد. وی در تهیه و تنظیم مقالات اخلاق اسلامی در مجله مکتب اسلام ادامه داد و در سال ۱۳۵۳ مجموعه آن مقالات با تجدید نظر و اضافات به صورت کتابی تحت عنوان رسالت اخلاق در تکامل انسان انتشار یافت؛ که شش بار در ایران تجدید چاپ شده است. در سال ۱۳۵۷ به دعوت یکی از سازمان‌های اسلامی آمریکا و همچنین ادامه معالجات سفری به آن دیار کرد و ضمناً با صاحب نظران در زمینه ضرورت نشر مسائل اعتقادی اسلام به زبان‌های خارجی به مشاوره و گفت‌وگو پرداخت و سپس به انگلستان و فرانسه رفت و پس از بازگشت به نوشتن یک سلسله مقالات ایدئولوژی اسلامی در مجله سروش پرداخت؛ این مجموعه مقالات که اصول عقاید اسلامی را در بر می‌گرفت، تحت عنوان مبانی اعتقادات در اسلام در چهار جلد کتاب که شامل توحید، عدل، نبوت، امامت و معاد بود انتشار یافت. کتب یادشده تاکنون به زبان‌های انگلیسی، روسی، فرانسه، اردو و اسپانیولی ترجمه شده و بعضی از مجلدات آن نیز به زبان‌های ژاپنی، بلغاری، رومانیایی، چینی و بنگالی و آلمانی ترجمه شده است. مرحوم آیت‌الله موسوی لاری در قم دفتری به نام «دفتر گسترش فرهنگ اسلامی خارج از کشور» تأسیس کرد که بعداً به عنوان «مرکز نشر معارف اسلامی در جهان» تغییر نام یافت. این مرکز به نشر آثار اسلامی بخصوص آثار ترجمه شده ایشان پرداخت؛ اقدامی با هدف گسترش تعالیم اسلامی و مفاهیم قرآنی در اقصی نقاط دنیا. کتب منتشر شده از سوی این مرکز تبلیغاتی برای درخواست کنندگان مشتاق و تشنگان حقایق اسلامی اعم از افراد و یا هزاران مؤسسه و مدرسه و گروه‌ها و جمعیت‌های اسلامی از سراسر جهان به صورت هدایی ارسال می‌شود که ثمرات و نتایج خدمات اسلامی و فرهنگی این مرکز در روشن ساختن اذهان انبوه عظیمی از مردم جهان نسبت به حقایق نورانی اسلام و جذب افراد بسیاری از غیر مسلمانان به سوی اسلام ضمن هزاران نامه دریافتی از ملیت‌های مختلف مردم انعکاس یافته و میلیون‌ها نفر را تغذیه فکری و معنوی کرده است. همچنین این مرکز اقدام به چاپ قرآن کریم با ترجمه انگلیسی، فرانسه، اسپانیولی و روسی کرد که به متقاضیان از کشورهای مختلف اهدا می‌شود. در سال ۱۳۷۲ شمسی به لحاظ تأثیری که نشر کتب روسی ایشان در جمهوری آذربایجان به جای گذاشت، آکادمی علوم جمهوری آذربایجان در باکو دکترای افتخاری به عنوان وی صادر کرد و به همین مناسبت مراسمی در دانشگاه باکو برگزار کرد. ایشان پس از گذراندن یک دوره طولانی بیماری ساعت ۴:۳۰ دقیقه بامداد امروز شنبه، ۱۹ اسفندماه، در بیمارستان امام رضا(ع) لار دارفانی را وداع گفت.

* تظاهرات دانشجویان ایرانی سانفرانسیسکو - ایالت کالیفرنیا - در اعتراض به وقایع شهر تبریز (1356ش)

اشاره:

تظاهر کنندگان ضمن حمل پوسترهایی در حمایت از امام خمینی(ره)، اعلامیه‌هایی نیز توزیع کردند.

* به مناسبت حوادث شهرهای قم و تبریز، مراسمی با سخنرانی آقای سید محمد علی موسویان در قریه غیاث آباد گرمسار برپا گردید. (1356ش)

اشاره: ایشان عید نوروز را به مناسبت حوادث شهرهای قم و تبریز عزای عمومی اعلام کرد. نامبرده در مجلس دیگری که در ساعت 10/17 در مسجد جامع گرمسار برگزار شده بود، در پی عدم حضور سخنران، سخنانی ایراد کرد و در سخنان خود مجدداً به عدم برپایی عید نوروز اشاره داشت.

* 8 جمادی الاول درگذر تاریخ

* درگذشت «حاجی کرباسی» عالم و فقیه برجسته (1262 ق)

اشاره: حاج ابراهیم بن محمد حسن خراسانی کاخی معروف به حاجی کرباسی در سال 1180 ق در اصفهان به دنیا آمد و پس از فراگیری دروس مقدماتی، برای تکمیل تحصیلات به نجف اشرف رفت. فقه و اصول و دیگر علوم دینی را از علامه بحر العلوم و

شیخ جعفر کاشف الغطاء و دیگر بزرگان فرا گرفت. وی بسیار محتاط بود و تنها به اصرار میرزای قمی، رساله نوشت. اشارات الاصول، شوارع، الهدایه و منهج الهدایه از تالیفات او می‌باشند. حاجی کرباسی در سال 1262 ق در 82 سالگی در اصفهان وفات یافت و در مسجدی که در آن درس می‌گفت و به مسجد حکیم معروف است، به خاک سپرده شد.

* رحلت آیت الله «سید محمدباقر خوانساری» فقیه بزرگوار شیعه (1313 ق)

اشاره:

میرزا محمد باقر خوانساری از علمای بزرگ قرن چهاردهم هجری، فقیه، اصولی، محدث، رجالی، ادیب و محقق بوده است. وی ریاست علمی و مذهبی اصفهان را داشته و دارای تالیفات متعددی می‌باشد. روضات الجنات، أرجوزه و قرّة العین و... از جمله آن‌هاست.

* درگذشت «شیخ محمد عبده» عالم و اندیشمند دینی و مبارز اسلام‌گرای مصری (1323 ق)

اشاره:

شیخ محمد بن عبده بن حسن خیرالله مصری، مفتی دیار مصر، معروف به عبده در اواسط قرن سیزدهم به دنیا آمد. وی که دارای هوشی سرشار بود، پس از تحصیل علوم اولیه، در دانشگاه الازهر، به شاگردی سیدجمال الدین اسدآبادی نشست و منطق و کلام و فلسفه را از او آموخت. شیخ محمد عبده، گوی سبقت را از دیگر شاگردان ربود و مورد توجه خاص سیدجمال الدین واقع گردید. بعدها به علت شرکت در جریانات سیاسی به سوریه تبعید شد و از آن جا به پاریس رفته و با سیدجمال الدین ملاقات نمود. از آن پس راهی مصر گردید و مفتی آن دیار شد. شیخ محمد عبده به همراه سیدجمال الدین اسدآبادی، عالم اسلام را محتاج پاره‌های اصلاحات می‌دانست و در قطع دست استکبار انگلستان می‌کوشید. عبده مانند سید جمال در پی آن بود که ثابت کند اسلام توانایی دارد که به صورت یک مکتب و یک ایدئولوژی، راهنما و تکیه‌گاه اندیشه‌ی جامعه‌ی اسلامی قرار گیرد و آن‌ها را به عزت دنیایی و سعادت اخروی برساند. از اینرو، سعی داشت، فلسفه‌های احکام دنیایی و اجتماعی اسلام از قبیل نماز، روزه، حج، زکات و انفاق تبیین و استحکام اصول اخلاقی اسلام را روشن نماید. عبده با سید جمال در دو جهت اختلاف نظر داشت: یکی این که سید جمال، انقلابی فکر می‌کرد و عبده، طرفدار اصلاح تدریجی بود. دیگر این که سید، مبارزه با استبداد و استعمار را در رأس برنامه‌های خود قرار داده بود و معتقد بود اول باید ریشه‌ی این ام‌الفساد را کند و دور انداخت ولی عبده، آموزش و تربیت دینی جامعه را مقدم بر آموزش و پرورش سیاسی می‌دانست. از این اندیشمند و مبارز مسلمان مصری آثاری به جای مانده است که اصلاح‌المحاکم الشریعی و تفسیر القرآن، از آن جمله‌اند.

* 10 مارس درگذر تاریخ

* تولد «پیر کورنی» نویسنده و ادیب معروف فرانسوی (1606م)

* اختراع تلفن توسط «الکساندر گراهام بل» مبتکر شهیر اسکاتلندی (1876م)

* شکست سپاهیان ایتالیایی از قوای حبشه در نبرد آدوا (1896م)

* بمباران شدید توکیو توسط هواپیماهای امریکایی (1945م)

* وقوع کودتای «باتیستا» در کوبا و آغاز دیکتاتوری او در این کشور (1952م)

* مرگ «گئستائین چرنیکو» رهبر پیشین اتحاد جماهیر شوروی سابق (1985م)